

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ JUDr. P. P.**, bývajúceho v Ž., **2/ Ing. F. T.**, bývajúceho v Ž., oboch zastúpených JUDr. K. M. P., advokátkou so sídlom v Ž., proti žalovaným **1/ Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom Bratislava, Pribinova 2, **2/ Slovenskej republiky – Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky** so sídlom Bratislava, Pribinova 2, **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 5 C 163/2009 a na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 17Co 154/2011, v konaní o vylúčenie sudcov Krajského súdu v Trenčíne z prejednávania a rozhodovania veci, takto

r o z h o d o l :

Sudkyne Krajského súdu v Trenčíne JUDr. E. Z., JUDr. A. R. a JUDr. G. J. **n i e s ú v y l ú č e n é** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 17Co 154/2011 (vec Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 5C 163/2009).

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trenčíne predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spis na rozhodnutie o žalovanými vnesenej námietke zaujatosti, ktorú uplatnili voči sudcom tohto súdu majúcim prejednať vec v odvolacom konaní. Žalovaní 1/ a 2/ v konaní o odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok z 24. septembra 2010, č.k. 5 C 163/2009-405 svojím podaním z 5. novembra 2010 (každý osobitne) vzniesli námietku zaujatosti sudcov Krajského súdu v Trenčíne. V námietke uviedli, že z verejne dostupných zdrojov zistili, že: „1/ navrhovateľ 1/ JUDr. P. P. pôsobí v súčasnosti na Krajskom súde v Žiline ako sudca, 2/ sudcovia Krajského súdu v Žiline (okrem JUDr. A. P.) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 NcC 57/2008 na Krajskom súde v Žiline uviedli, že v ich prípade sú dané dôvody, pre ktoré by mohli vzniknúť pochybnosti o ich nezaujatosti. Za podstatu toho dôvodu označili svoj osobný vzťah k navrhovateľovi 1/ (vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Nc 15/2008 z 21. októbra 2008), 3/ Súdna rada Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. januára

2006 preložila JUDr. P.P., sudcu Okresného súdu Žilina na výkon funkcie sudcu na Vyšší vojenský súd v Trenčíne za podmienky, že k tomu dňu bude prijatý do služobného pomeru profesionálneho vojaka (uznesením č 870 z 15. novembra 2005), 4/ Súdna rada Slovenskej republiky preložila s účinnosťou od 11. mája 2009 JUDr. P.P., sudcu Krajského súdu v Trenčíne, na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Žiline (uznesením č. 532 z 30. apríla 2009), 5/ sídlom Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne bolo: Nám. Svätej Anny 28, Trenčín, 6/ sídlom Krajského súdu v Trenčíne je : Nám. Svätej Anny 28, Trenčín, 7/ z vyjadrení sudcov Krajského súdu v Trenčíne k námietke zaujatosti vo veci JUDr. P. P. c/a Okresný súd Žilina a spol. vyplýva, že sa cítia byť vo veci zaujatí (dôkaz : ftc. Vyjadrení sudcov Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 16 NcC8/2009)“. Uviedli, že predovšetkým s poukazom na vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Trenčíne je zo strany žalovaných 1/ a 2/ reálne odôvodnená obava, že sudcovia tohto súdu, ktorí budú rozhodovať v odvolacom konaní, majú kolegiálny, prípadne aj priateľský pomer k JUDr. P. P. tak, ako to vyplýva z ich samotných vyjadrení.

Podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Trenčíne na rok 2011 je senát 17Co, ktorý má o veci (o odvolaniach žalovaných proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok z 24. septembra 2010, č. k. 5 C 163/2009-405) rozhodovať, zložený zo sudkýň JUDr. E. Z., JUDr. A. R. a JUDr. G. J., čo znamená, že rozhodovacia činnosť ostatných sudcov tohto krajského súdu nie je v tejto veci daná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto zaoberal len tou časťou námietky zaujatosti žalovaných, ktorá sa týka sudcov rozhodovať majúceho senátu Krajského súdu v Trenčíne (17 Co), a námietku zaujatosti v časti, v ktorej sa dotýka ostatných sudcov tohto súdu, považoval za bezpredmetnú.

Členky senátu 17Co Krajského súdu v Trenčíne – sudkyne JUDr. E. Z., JUDr. A. R. a JUDr. G. J. vo svojich písomných vyjadreniach k vzneseným námietkam žalovaných uviedli, že sa necítia byť vo veci zaujatými a žalobcu poznajú len ako bývalého kolegu, s ktorým sa nestýkajú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne (§ 16 ods. 1 tretia veta O. s. p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti uvedených sudkýň krajského súdu z aspektu existencie dôvodov,

pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezáujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právnu relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to :

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k ním, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého slovenský preklad bol vyhlásený v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb., ďalej len „dohovor“) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. Súvislosťou medzi súdom, ktorý je založený na zákone, a jeho nezávislosťou, ako to vyjadruje článok 6 ods. 1 prvá veta dohovoru („každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu“), garantuje tento dohovor v celoeurópskom rozmere súčasne sudcovskú nezávislosť aj právo na zákonného sudcu. Ústavná úprava súdnej a inej právnej ochrany v Slovenskej republike garantuje obdobne vyjadrené právo na spravodlivý proces [čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá

je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., ďalej len „listina“; čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb., ďalej len „ústava“, ktoré články dávajú každému možnosť (právo) domáhať sa /zákonom/ ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v /zákonom/ určených prípadoch na inom orgáne /Slovenskej republiky/], do ktorého tiež zahrňuje aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny; čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré články postulujú, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanoví zákon). Ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadruje zhodný (totožný) zámer ohľadom sudcovskej nezávislosti a práva na zákonného sudcu s právnym režimom podľa dohovoru (v obsahu týchto práv podľa dohovoru a podľa ústavy nemožno vidieť zásadnú odlišnosť). Potom platí, že v určitej právnej veci má rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento *zákonný sudca* by sa už v ďalšom priebehu konania - pokiaľ by k tomu nebol daný zákonný dôvod - meniť nemal. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, ktorý predstavuje výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu, stanovuje, aby zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Sledovaný cieľ, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmaření hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý - nie nestranný - sudca.

Ústava (a listina) deklaruje dva podstatné atribúty súdnictva v Slovenskej republike - nezávislosť a nestrannosť. Nezávislosť súdnej moci a sudcu znamená, že iné orgány verejnej moci nemajú nijaké oprávnenie vydávať príkazy, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok rozhodovacej činnosti súdu alebo sudcu. Nezávislosť má zásadný význam pre súdnictvo aj pre sudcov. Účelom nezávislosti súdov je zabezpečiť im také postavenie, ktoré zodpovedá ich úlohe v právnom štáte, a to tak vo vzťahu k ďalším orgánom štátu (v horizontálnej úrovni vzťahov), ako aj vo vzťahu k subjektom podliehajúcim ich jurisdikcii. Všeobecne možno pojem nezávislosť súdov charakterizovať tak, že zahŕňa rozhodovanie bez akýchkoľvek právnych a faktických vplyvov na výkon ich právomoci, a taktiež vylúčenie ich podriadenosti pri výkone právomoci komukoľvek inému. Nezávislosť súdnictva a nezávislosť súdov sú preto späté s plnením tých úloh, ktoré im v právnom štáte zveruje ústava. V tomto smere ako nezávislosť súdov, tak ani nezávislosť sudcov nemôže byť nikdy nezávislosťou absolútnou a "samoúčelnou", keďže sa poskytuje funkčne pre potreby riadneho výkonu súdnictva. V dôsledku toho ju nemožno považovať ani za akúsi "výsadu" súdnej moci, ale (a naopak) za

nevyhnutný predpoklad naplnenia jej zodpovednosti za nestranné a spravodlivé súdne rozhodnutia. Túto skutočnosť napokon potvrdzuje napr. čl. 141 ods. 1 ústavy, v ktorom sa uvádza, že „v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy“, a čl. 144 ods. 1 ústavy, ktorý uvádza, že „sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom“ (PL. ÚS 52/99). Nezávislosť súdnej moci je pojem s dvojitým významom: označuje nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť) a nezávislosť sudcov (individuálna nezávislosť). Inštitucionálnu nezávislosť súdnej moci nemožno stotožňovať s individuálnou nezávislosťou sudcov. Právne záruky inštitucionálnej nezávislosti, ako aj individuálnej nezávislosti by mali byť v spravodlivej rovnováhe s verejným záujmom na tom, aby súdy a sudcovia plnili svoje poslanie rozhodovať spory nestranne v súlade s platným právnym poriadkom a s plným rešpektom k právam, ktoré sa priznávajú účastníkom súdnych konaní. Ústavné zásady nezávislosti súdov a sudcov však nemožno ani oddeľovať, keďže nezávislosť súdnej moci treba považovať za základný predpoklad nezávislosti sudcov samých. Nezávislé súdnictvo naopak nemôže existovať bez nezávislých sudcov. V tomto kontexte možno sudcovskú nezávislosť označiť za pojmový znak súdnej moci (PL. ÚS 17/08, PL. ÚS 52/99). Ekonomický predpoklad nezávislosti sudcov spočíva na ich hmotnom zabezpečení.

Nezávislosť sudcu treba tiež vidieť aj ako nezávislosť od zložiek politického systému a aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí); je to tiež nezávislosť od verejnej mienky alebo oznamovacích prostriedkov. Iba takéto chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie *nikto* ohroziť.

Nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho napĺňania (poskytovania) spravodlivosti. Nezávislosť a nestrannosť úzko spolu súvisia, často sa prekrývajú a nie je vždy ľahké ich od seba odlíšiť. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu.

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O.s.p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O.s.p.). Obsahom práva na pojednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na pojednanie veci nestranným súdom je len povinnosť (nadriadeného) súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny, čl. 48 ods. 1 ústavy), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní týchto dôvodov (ich analýze) v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu a inštruktívnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky k danej problematike.

ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikáť

pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania, resp. aj k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESĽP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať "sine ira et studio", teda nezávisle a nestranne (porovnaj napr. I. ÚS 332/08).

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležitá, ale nie rozhodujúca; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Z uvedenej judikatúry ESLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriadiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

Skutková podstata plynúca z okolností uvádzaných v námietkach žalovaných (vrátané odkazu na vyjadrenie sudcov Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 16 NcC8/2009, kde namietané sudkyne nachádzali svoju subjektívnu zaujatosť v profesionálnom, resp. kolegiálnom vzťahu k žalobcovi 1/ ako sudcovi vykonávajúcemu svoju funkciu na tom istom súde), ktorá sa premieta do názoru žalovaných, že sudcovia Krajského súdu v Trenčíne majúci rozhodovať v odvolacom konaní sú vylúčení z rozhodovania v tomto konaní, je založená na tom, že títo sudcovia Krajského súdu v Trenčíne dochádzali do styku so žalobcom 1/ JUDr. P. P. (pôsobiacim v minulosti na tom istom pracovisku). Z toho žalovaní usudzujú, že títo sudcovia majú k JUDr. P. P. kolegiálny, prípadne aj priateľský pomer.

Pokiaľ sa v námietkach zaujatosti uvádza, že namietané sudkyne v minulosti nachádzali svoju subjektívnu zaujatosť v profesionálnom, resp. kolegiálnom vzťahu k žalobcovi 1/ ako sudcovi vykonávajúcemu svoju funkciu na tom istom súde, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje najprv za potrebné pripomenúť svoje konštantné závery, ktoré zaujal už v minulosti k situácií, keď sa namietal profesionálny, resp. kolegiálny vzťah medzi sudcom a účastníkom konania (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2010 sp. zn. 1 Nc 8/2010). Najvyšší súd zdôraznil, že u takéhoto vzťahu chýba objektívny základ na konštatovanie zaujatosti, pretože vzájomné vzťahy medzi sudcami sú založené na profesionalite a kolegiálnosti. Ak by z takéhoto základu bol vyvodzovaný opačný záver, ako to namietajú žalovaní, teda pochybnosti o tom, či takýto sudcovia budú schopní nezaujato a spravodlivo rozhodovať, znamenalo by takéto posudzovanie vlastne, že výlučne pracovný a kolegiálny vzťah medzi sudcami vo všeobecnosti prezumuje porušovanie sudcovských povinností a zásad sudcovskej etiky. Ak rámec týchto vzájomných vzťahov neprekročí hranicu profesionalnosti a kolegiálnosti, nemožno mať bez ďalšieho pochybnosti o ich nezaujatosti. Až v prípade, že by vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde o

okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti a teda išlo by o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy medzi sudcami, ktoré však bežný pracovný a kolegiálny rámec neprekračujú [t. j. ak tieto vzťahy spočívajú iba na tom, že sa sudcovia navzájom poznajú, pretože na výkon funkcie sú zaradení na rovnaký (prípadne vyšší alebo nižší) súd, v tom istom oddelení alebo senáte], *nemajú* teda samé osobe povahu dôvodov vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.

Ďalej je treba poukázať, že namietané sudkyne ani v minulom vyjadrení, na ktoré poukázali žalovaní, a ani v terajšom vyjadrení *neuviedli* žiadne také skutočnosti, ktoré by svedčili o ich osobnom vzťahu k žalobcovi 1/; vo svojich stanoviskách konzistentne prezentovali skutkové okolnosti o výlučne profesionálnom – rýdzo kolegiálnom vzťahu k žalobcovi 1/. Iba tá skutočnosť, že určitá vec sa týka sudcu, ku ktorému majú iní sudcovia len profesionálny, resp. kolegiálny vzťah, nemôže však – ako už vyplynulo z argumentácie predošlého textu – založiť pomer predpokladaný ustanovením § 14 ods. 1 O.s.p. V tejto spojitosti je žiaduce aspoň stručne spomenúť zhodný prístup (závery) v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Napríklad v náleze z 24. februára 2011, sp. zn. IV.ÚS 345/09 vyslovil ústavný súd názor, že samotné kolegiálne vzťahy medzi sudcami nemôžu byť dôvodom na spochybnenie ich nestrannosti a na ich vylúčenie z prerokúvania veci z toho dôvodu. V inom náleze (z 26. augusta 2010, č. k. IV. ÚS 124/2010-41) ústavný súd uviedol, že kolegiálne vzťahy, ak nie sú ďalšie okolnosti signalizujúce možnú nestrannosť sudcu, v zásade nie sú dôvodom na spochybnenie jeho nestrannosti, a to takej intenzity, aby boli dôvodom na jeho vylúčenie z prerokúvania veci z tohto dôvodu. V uznesení z 20. októbra 2010, č. k. I. ÚS 352/2010-6 ústavný súd pripomenul, že pracovný, resp. kolegiálny vzťah sudcu nemôže dostatočne objektívne spochybníť jeho nepredpojatosť v takej miere, aby musel byť vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie.

Vzhľadom na podané zistenie len profesionálneho (kolegiálneho) vzťahu namietaných sudkýň k žalobcovi 1/, keď ani z obsahu spisu nevyplynuli žiadne skutočnosti, pre ktoré by bola daná pochybnosť vo vzťahu k nezaujatosti týchto sudkýň, chýba dôvod vylučujúci tieto sudkyne z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe takéhoto posúdenia rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. júla 2011

JUDr. Milan D e á k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta